

Det Ottende Capitel.

Om alle Slags Korn-Sæd, Urter, Planter,
Træer, Torne, og deslige Væxter i
Dannemark.

(537) **Agerdyrkningens Fremgang.** Fra den almindelige Betragtning over Dannemarks Luft, Grunde og Vande, gaaer man nu videre til at opregne Landets Frugt og Affødning i Væxternes og Dyrenes Rige.

Ager-Dyrkningen haver man vel ikke endnu hos os bragt saa nær til sin Fuldkommenhed, som mueligt var, i Fald dens adskillige Forhindringer, bleve ryddede af Veyen. En Bekiendelse, som andre Nationer, end ogsaa Engellænderne selv maa aflegge, endskiønt de, ved at anseeligt Fortrin, ere blevne vore Lære-Mestere, særdeles i dette Seculo, da man alle vegne frem for tilforn, har begyndt at eftertænke denne vigtige Artikel, samt skrive der om, ligesom om andre Videnskaber, saa og at vove nogle kostbare Forsøg til Videnskabens virkelige Øvelse. (*)

(*) Ved den Fyrstelige: Glycksborgske Provst og Hof- Prædikant Hr. P. E. Lyders, er forleden Aar, i Angeln begyndt at Agerdyrknings Academie, maaskee i Anledning af ligesaadan Stiftelse til Nantes i Bretagne. Gud give dertil Lykke, saa sandt som denne Videnskab langt overgaaer mange brødløse Konster, og vel fortienner at behandles scientificce.

Imidlertid torde vi vel ikke heller allevegne staae slet saa langt tilbage i den Sag, som mange uforfaren indbilder sig, efter blot Spekulation om det muelige, hvilket altid vil overstige det virkelige. Allevegne er i vor (538) Tiid, megen udyrket Jord optagen til Frugtbarheds Befordring, særdeles i de jydsk Heede-Marker, hvor adskillige Colonister eller Nyeboere have nedladt sig, og gjort en temmelig god Begyndelse. Denne synes dog at kunne have været langt bedre, og deres Fremgang kiendeligere, hvis alle de dertil antagne Colonister vare det de gave sig ud for, nemlig forstandige og veløvede Agerdyrkere.

Paa dette Sted udkræver Øyemærket, først at opregne den Afgrøde, som aarligen høstes af Dannemarks Grund, hvis Beskaffenhed tilforn er forestillet i et eget Capitel, saasom adskillig, i adskillige Provintzer og Lands-Egne, dog paa de fleeste Steder, saasom frugtbar og beqvem til adskillig Skovvæxt og mediciaske Urter. Om et hvert Slag vil jeg melde noget lidet.

Rug. Rug, som giver Indbygerne deres meste Brød-Korn, avles allevegne, dog mindre paa Øerne, end paa det faste Land, meest i Aarhus og Viborg Stifter, Rinds Herred Rug, og den der falder i Kalløe-Amt, er reenest, Meelrigest og paa Skallen tyndere, men i Kiernen ligesaa kraftig, som den Polske. (*)

(*) I Salling falder Rug som siges at være en god deel tungere i Vegten end den Polske eller saa kaldte Dantziger Rug, men slet saa hvidt er Meelet ikke. Her i Siælland giver Grønborg Amt den bedste Rug, dog ikke saa god som den Jydsk eller Fyenske.

Vaar-Rug eller den, som saaes om Foraaret, er her til Lands lidet brugelig, og i de fleeste Egne gandske ubekiendt. Vinter-Rugen saaes gemeenligen ved Mortens-Dags Tiid, og ofte indtil Juule-

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Aften, naar Bonden ikke før har kundet blive færdig der med, men gode Huusholdere bie ikke ret længe efter St. Michels (539) Dag, vel vidende, at den Roed, som i Tide haver sanket Kraft, udbredet og befæsattet sig, er ogsaa om Foraaret meest Grødefuld. Den saa kaldte Ægyptiske-Rug begynder man her at saae, og den geraader meget vel, ja giver saa rigeligen sin Frugt, at man maatte ønske, den var overalt i Brug. Dog er Meelet noget tørt i Brød, og ikke frie for en liden Bitterhed, men Vexten overflødigere end nogen anden, naar Grunden er god.

Hvede. Hvede, meest Vinter-Hvede, saaes vel allevegne noget af, men i de fleeste Provintzer ikkuns lidet. Andensteds særdeles i Lolland og paa Femeren, legges allermeest Vind paa Hvede-Sæd, saasom den feede Grund dertil er beqvemmest, hvorfor derfra udskibes mange tusende Tønder. I Falster saaes og en god Deel Hvede, dog meere Rug. Ved Fridericia i Jylland har man paa 30 Aars Tiid, begyndt at bruge de fleeste Agre dertil, og det i Anledning af Tobaks Plantningen, som udkræver en vel giødet Jord, men af og til ogsaa Jordens Omskiftelse. Ikke mindre bruge Marsk-Bønderne deres Fenner eller inddigede Agre til Hvede-Sæd og selge meget deraf.

Byg. Byg er den almindelige Sæd, dog allermeest i Siælland, hvor den haver samme Fortrin, som Rugen i Jylland. Saa holdes og det Siælandske Malt, som derfra i Mængde udskiibes, for det allerbeste. (*)

(*) Byget er vel af de ældste Sædevarer her i Riget, siden Øl, som deraf laves, har været af de gamle Danskes beste Drik, hvoraf de og gave deres Giestebuder Navn, Arvøl, Gravøl, Bernsøhe. Dog findes ogsaa Eksempel i den gamle Historie, at man har ført Malt ind fra Engelland i Jylland, ligesom det i seenere Tider, blev almindeligt at indføre og fortære stor Mængde af Tydsk og andre fremmed Øl.

Det Slags Byg, som ellers kaldes Himmel-Korn, eller Thore-Byg (540) og holdes for at give rigere Høst, end det almindelige, har man paa nogen Tiid, begyndt at saae her og der, men ikke i stor Mængde. Det vil og have feede Jord. Marsk-Grunden tager mod Vinter-Byg, som frem for det almindelige, giver de beste Gryn og Banke-Byg. Den Sæd er der saa fordeelagtig, at tive Tønder efter én, ikke regnes for usædvanlig, hvorimod ofte falde 30, ja undertiden 50 Tønder.

Havre. Havre, som regnes for den ringeste Sæd, er villigst til at voxe endogsaa i en slet Grund. Imidlertid kand man ikke undvære den til Heste og Sviin. Den Engelske Havre, som er større paa Straae og Top, begynder man nu at indføre paa adskillige Stæder, saasom tienligere til Gryn, for det støre Kornes Skyld: men til Foder-Havre holder man den Danske, saa vel den graa som hvide, for at være ligesaa god. Spansk Havre, som formodentlig er den hvide, findes for halvandet hundrede Aar siden at være brugt til Sæd paa visse Steder i Jylland.

Bog-Hvede. Bog-Hvede saaes hvor Vildbanen tillader det, thi da den Sæd staaer sildigt paa Marken, når andet Korn er indhøstet, saa lider den meest af Dyrene. Ingen Provintz giver meere der af end Fyen og Vester-Jylland. Den Siberiske Boghvede som saaes ikkuns eengang have nogle begyndt at forsøge, dog saa vidt jeg veed: hidintil ikkuns i Haverne og af Nysgierrighed. I Henseende til Tiden, som disse Sæde-Arter, i vort Climat udkræve, haver en god Landmand observeret, at naar efter adskillige Aar, tages et Middeltal, da modnes, fra Sæde-Tiden at regne, Rugen i 316, Bygen i 102, Havren i 119 og Boghveden i 115 Dage, det er meget langsommere end i Norge eller Sverrig, hvor Naturen retter sig efter den kortere Sommer, og Varmen virker desto meere kiendelig. (541)

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Erter. Ærter elskes allevegne, baade for deres egen Skyld, og fordi de rense saavelsom løsne Jorden. I Lolland, Fyen og Samsø, falde de beste og fleeste, men i Lolland desforuden et andet Slags store og brune Erter, bekjendte under det Navn af Lollandske Rosiner. Endnu falde i samme Land et mindre Slags grønagtige, som nogle finde meest Smag i.

Bønner. Bønner, forstaae Heste-Bønner, saaes af Bønderne paa nogle Stæder, særdeles i Lolland og i Marsken, men dog ikke i nogen stor Mængde.

Lintzer. Lintzer ere her ikke saa meget brugelige, som i Tydskland, dog efter haanden noget meere end tilforn; særdeles have vore Marokanske Skibe indført en Art Lintzer, som holdes noget bedre end de almindelige.

Rapsaat. Rapsaat eller Roe-Frøe saaes meget i Eiderstedt og andre Marsk-Egne, hvis fede Grund der er til er beqvemest. Ved Fridericia haver man anlagt en Olie-Mølle, og til dens Drift begyndt at saa noget af samme Sæd, med hvad fordel Rapsaat til Holland, løse gode Penge deraf.

Dansk Kommen. Dansk Kommen, som saa kaldes til Forskiel fra den Tydske, hvilken her bærer Navn af Spiis-Kommen, avles mængstedes i temmelig Mængde, meest i Fyen og paa Arøe, til brug for Brændeviins Destillerere.

Sennop. Sennop, den som voxer paa Samsø, holdes meget god. Paa nogle Steder saaer man den endogsaa for Biernes skyld, efterdi de af dens Blomster drage stor Næring, eller Sødhed af Bitterhed. Til Holland sendes fra Eidersted en temmelig Mængde deraf.

Disse ere egentligen de Sorter af Korn-Vahre og anden Sæd, som den Danske Land-Mand avler i Marker eller Tofte, til egen og andres Fornødenhed. Det samtlige Qvantum, som Aar for Aar, og i (542) Almindelighed at regne, indhøstes deraf. Beløber sig til otte Millioner tre hundrede og tresindstive tusinde Tønder (*). Følgeligen sees deraf, at de Danske maa takke Gud, for er med Frugtbarhed paa fornødne Levnets Midler, rigeligen velsignet Føde-Land.

(*) For at finde Gruaden til denne Beregning, saa vidt mueligt være kand, efter al rimelig Formodning, henvises Læseren til at eftersee det fjerde og femte Capitel i Eutropii Philadelphi Oc. Onomiske Balance.

Hør og Hamp. Af Hør og Hamp avles her vel en god Deel i alle Provintzer, dog ikke nær saa meget, som Indbygerne kunde behøve, hvorfor de tvende Poster aarligen koste anseelige Summer at hente fra Lifland.

Tobak. Tobak til Almuens Brug, plantes paa adskillige Steder her i Siælland og Falster, særdeles ved Stubbekiøbing, men i Jylland allermeest ved Fredericia, af den der boesatte franske Colonie, som haver viist Vey for andre Landets Indbyggere. Saa have og de Pfalziske Colonister i Ahl-Heden, med god fremgang, begyndt det samme.

Adskillige Græs Arter. Adskillige fremmede Græs-Arter, saasom Spansk, Engelsk og Hollandsk Klever, Lucerne og Esparcete hav nogle oeconomisk sindede Land- Mænd, i de sidste Aaringer, forsøgt at indføre hos sig, dog ikke alle med lige Held og Fremgang, maaske fordi enten den dertil udsøgte Grund, eller og deres Omgangs Maade, ikke haver været lige beqvem. (543)

Mad-Urter og Væxter. Med mangfoldige, ja næsten alle de slags Mad-Urter og Køkkenet tilhørende smaa Væxter, som taale den europæiske Luft, og findes i Tydskland, Frankerig eller

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Engelland, ere vore Danske Hauger, nu omstunder forsynte, saasom alle slags Kaal, Salade, Ertstokker, Asparges, Jordæble, Agurker, Meloner, Græskar, Ananas, Rødder, Roer, Løg og andre af høyere Smag, hvilke her ikke behøve at opregnes, men alene dette erindres, at en god Deel af dem i disse Lande, ligesom i de næstliggende tydske Provintzer, ikke ere Landet selv tilhørende, saasom gamle Indbyggere, men ikkuns saasom Colonister eller Nyeboere, indførte ved fremmede Urtegaards-Mænd, i de Riges Hauger, og efter haanden udbrede sig til alle Sider, ligesom de mere og mere komme i Kundskab og Brug blant Folk af Middelstand. Bonde-Standen nøyes alene med Kaal og gule Rødder: Ønskeligt var det, om nogle fleere Hauge-Væxter komme i meere Brug blant Almuens Folk, her ligesom i Sachsen eller Holland, hvor Climatet næsten er det samme, da derved ikke alene kunde spares en Deel af den kostbarere Suul, saasom Kiød, Flesk, Fisk ec. Men ogsaa sankes et lettere og sundere Blod.

Hvad ellers i Almindelighed angaaer Landets egne Urter og andre Væxter, som paa dette Sted ikke bør forbigaaes, da havde jeg først foresat mig at anføre dem af Petri Kyllingii, Botanici Regii Viridario, men som de der staae efter Alphabetet og ikke i deres systematiske Orden, saa udvælges hellere Doct Georg Tycho Holm, hans Flora Danica, given Aar 1757 til Upsal, hvor Autor i nogle Aar havde opholdt sig i den berømmelige Ridders Caroli Linnæi Huus, og af ham ansaaes saasom én af hans allerypperligste Discipler, saa at (544) hans kort efter paafulgte Død, af Natur-Historiens Elskere, høyiligen maa beklages. Førend jeg indrykker bemældte korteste og hidindtil fuldstændigste Udtog af velbemældte G. T. Holmii Flora Danica, maa til Læserens Underretning, erindres noget, angaaende de Tal og Tegn, som findes hos Væxterne, nemlig Tallet anviser den Orden, i hvilken de her anderledes sorteerte Urter og Væxter, findes hos P. Kylling forbigaaes, men ere tillagte, én Deel af Cl. Burserii Herbario sicco, hos hvilke staaer B, én Deel ogsaa af Sal. Doct. Holms egen Observation, tegnede med N. Hvor man finder en * Stierne, betyder den saadanne Urter, som Apothekerne pleye at bruge og et Kors† anviser de Species, som ikke frivilligen voxe i Sverrig, men lettelligen kunde hentes fra Dannemark, saasom et Naboe-Land. (*) (545)

(*) Efter at dette var skrevet, og med det første Binds Tryk allerede giort en Begyndelse, fik jeg fra Velbaarne Hr. Capitaine Teilmand, Herre til Endrupsholm i Skads Herred ved Varde, en fin Deel meget efterrettelig, ja ypperlig Floram & Faunam Cimbricam, samlet ved hans egne Iagttagelser og indrettet efter Riddernes Hr. Linnæi, nu brugelige systematiske Orden. Ved saadan Hr. Teilmands heel patriotiske, og paa ugemeene Indsigter i Natur-Læren, grundede Omhyggelighed, haver man seet sig i Stand til, at gjøre denne Catalogum desto fuldstændigere, men da de Danske Navne af hannem sielden, og af Doct T. Holm aldrig, settes hos de latinske saa haver jeg, af Hr. Peder Kylling og andre Herbarister, omhyggeligen ladet samme opsøge, og hver paa sit Sted tilføye, brugende der i én af vore vindskibeligste og kyndigste Candldatis Medicinæ, navnlig Jens Bang Alumnus Collegii Elersiani; thi den Regel: Unicuique in sua arte credeudum, haver i dette og andet, syntes mig fornødent at følge, da min egen Kundskab om Vexterne, sielden strekker sig til differentiam specificam.

I. Monandria

Monogynia.

Salicornia * europæa herb. 538. Salt-Urt, Glas-Urt

Hippuris vulgaris 275. Heste-Rumpe, som voxer i Vand med lange Børster.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Digynia.

Callitriche verna .

Atumnalis N.

Blitum capitatum 6. † Skov- Meld, som faaer Bær.

II. DIANDRIA

Moogynia.

Circæa lutetiana 210. Det store slags St. Stephes Urt.

Alpina 211. Det lilleslas St. Stephens Urt

Vernica maitima 1055. Vand Aerenpriis med smale Blade.

Spicata 1056. liden Arenpriis.

*Officinalis 1054. Aeren Pris, Aern og Priis.

Veronca 1054. ferpyllifolia 1057. Liden Aeren-Pris med vild Timians-Blade.

*Beccabunga 57 – 59. Lemmike, Veed-Arfve med rundagtige- Blade.

Anagallis aqvatica 61. Lemmike, and-Arfve med langagtige Blade.

Scutella 62. 1058 Lemmike, Vand-Arfve med smaa Blade. (546)

Chanædrys 1001. Vild-Teucrium

Agrestis 34. Arfve med Slag-Urts Blade.

Arvensis 31. Arfve med Aerenpriis-Blade.

Hederæsolia 30. Arve med vedbende Blade.

Triphyllos 32. Blaa Arfve med trekløftede Blade.

Peregrina N.

Pingvicularia vulgaris 798. Vibe-Fit, Haar-Vext

Utricularia vulgaris 670. Vand-Røllike med guule Blomster

Verbena * officinalis 1053. Jern-Urt, Hofved-Urt.

Lycopus europæus 642. Vand-Maru.

Digynia.

Anthoxanthum odoratum 429. Ræs med guule Ax.

III. TRIANDRIA

Monogynia

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Valeriana dioica 1041. Liden Baldrian.

*officinalis 1040. Vild Baldrian, Balerian, Oyne-Roed, vild Nardus.

Locusta 545. Fette-Kaas.

Iris * Germanica 526 † Blaae Lilier. Sverd-Lilier.

*Pfeud-Acorus 15. Guule flær Lilier, Sverd-Lilier, Harse-Bønner.

Schenus mueronatus 455. Cyper-Græs.

Scirpus palustris 531. Stor Sif med Heste-Rumpes Knoppe. Bruges til Mater og Heste-Puder.

Acicularis N.

Fluitans 532. Liden Sif med Hesterumos Knoppe (547)

Lacustris 529. Stor Sif

Maritimus N.

Fylvaticus 250. 458. Cyper-Græs.

Eriophorum vaginatum 437. Det lille slags Ager-Uld.

Polystacyon 436. Ager.Uld

Nardus stricta 439. Sene-Græs, Sive-Græs

Digynia

Phalaris phleoides 432. Det store Donhammers Græs.

Arundinacea picta 423 † Spansk stribet Græs.

Panicum glaucum 471 † Hirtz-Græs med mange Ax.

Phleum pratense N.

Arenarium 433. Det lille Dtranden Hammer-Græs.

Nodosum 432. † Det lille Donhammer-Græs.

Alopecurus pratensis 434 Resrumpes-Græs

Geniculatus 427. Hvit Suppe-Græs

Agrostis spica venti 419. 422. Hvine-Græs †, som voxer med en Kost iblant Kornet.

Rúbra N.

Canica N.

Aire – coerulea 435. Græs med blaaeagtig Tox. Hr. Theilman kalder den et vist Tegn paa gode Enge.

Aqvatica N.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Cæspitosa 422. Græs, som voxer med en Kost iblant Kornet.

Caneseens 441. Hvas Sive-Græs.

Præcox N. (548)

Melica ciliata 476. Laadet Hafre-Græs.

Nutrans 477. Havre-Græs med faae Korn.

Poa aquatica 425. Stor Vand-Græs med brede Blade.

Trivialis N.

Pratensis 421. Gemeen-Græs

Annua N.

Compressa N.

Brixa media 418. Det lille Befver-Græs, Kiærligheds-Græs.

Dactylis glomerata 430. Græs med hvasse Blade.

Cynosurus cristatus 428. Hane-Kams-Græs.

Paniceus 472. Hirtz-Græs med skarpe Ax.

Festuca ovina 440. Lidet Sive-Græs.

Decumbens 475. Liggende Heyre-Græs.

Elatior N.

Fluitans ovina 426. Suppe-Græs, Manna-Græs.

Bromus fecalinus 594. 596 Heyre † Vild-Heyre.

Sterilis 307. † Heyre, som voxer iblant Havre.

Tectorum 308 Laaden-Heyre, som voxer iblant Kavre.

Giganteus N.

Avena fatua 101. Flu-Havre, Vild-Havre.

Pratensis N.

Arundo phragmites 82. Gemeen-Rør, som voxer udi Moratzer, giver det bedste Tag.

Arenaria 415. Sene-Græs, Klitte-Tag, Hielme

Epigejos 424. Græs med Rør.Top.

Lilium perenne N. (549)

Temulentum 595. 474. Svingel, Dude † Heyre-Græs med lange Ax.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Elymus arenarius 448. 479. Spis Strand-Græs † Blaalig Hvede-Græs.

Hordeum murinum 473. Stor Biug-Græs. Fandens-Ax

Triticum * *repens* 416. Hunde-Græs, Knoppe-Græs, Knæ-Græs.

Trigynia

Montia fontana 42. Den mindste Arfve.

IV TETRANDRIA

Monogynia.

Dipfacus fullonum 256 † Stor vild Karde-Titzel.

Pilofus 256 † Liden vild Karde-Titzel.

Scabiofa * *Suceifa* 673-678. Dievels-Bid

Arvensis 942, 944, 947. Skabios † Skaburt.

Columbaria 943. Skaburt med kløftede Blade, og blaae Blomster.

Sherardia arvenfis 916. Liden Farber-Røde, men blaae Blomster,

Afferula * *odorata* 86. Skovmærke, Bokar, Mysike.

Galium palustre 381. Klammer-Urt, som voxer i Moratzer.

Uliginofum 382. Liden Klammer-Urt med hvide Blomster.

Faxatile 379. Liden guul Klammer-Urt.

*Verum 378. Klammer-Urt med Guule Blomster.

(Klammer-Urt med hvide Blomster †

Mollugo 380. 917. 672 (Glat vild røde, Bierg hivde Klammer-Urt med smale Blade.

Boreale 918. Glat Enge-Røde

Aparine 71. 72. Veyler, Snerrer, smaae Burrer, † Snerrer med glat Frøe. (550)

(Stor Veybred, Faare-Tunge med glatte Blade.

Plantago * *major* 799. 800 (Veybred med mange Spidse paa en Stilk.

Media 801. Laadne Veybred med brede Blade.

Lanceolata 803. Stor smale Veybred spitz Veybred.

Dubia (Linn. Fl. Sv. 132) 805. Liden Veybred med smale Blade, Trolde.Hoved.

Maritima 239. 240. Strand Krage-Tæer, Rafne-Foed. † Spettede Krage-Tæer.

(Vild laaden Krage-Tæer, Rafne-Fod,

Coronopus 238. 809 (Strand Veybred.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Uniflora B.

Cornus sanguinea 237. Vild Corneolin-Træe.

Svecica 781. 782. Hønse-Bær † Hønse-Bær med et Blomster I et andet.

Alchemilla * vulgaris 19. Løve-Foed, Synav.

Digynia

Aphanes arvensis 949. Fru Veneris liden Kam, Jomfrue-Kam.

Cufeuta eurppæa 243. Stor Hør-Silke.

- - epithimum 244. Det smaae slags Gør-Silke.

Terragynia

Ilex Aquifolium 16 † Hessel-Torn, Christ-Torn, Mare-Torn, Skov-Tigel.

Potamogeton natans 831. Stor flydende Veybred, med runde Blade.

Perfoliatum 836. Igiennemvoxende flydende Veybred.

Lucens 835. Flydende Veybred med smale glinsende Blade. (551)

(Flydende Veybred med krusede Blade, Frøe Lactuk.

Crifpum 837. 844 (Flydende Veybred med langagtige krusede Blade.

Comprefsum 839. Flydende Veybred med Hunde-Græsses Blade.

Pectinatum 838. Græsagtig flydende Veybred.

Marinum N.

Pufillum 842. Haaragtig flydende Veybred.

Ruppia maritima N.

Sagina procumbens 49. Arfve mewd smale Blade.

V. Pentandria.

Monogynia.

Myofotis scorpioides 266-272. Skorpions-Urt.

Lappula 249. Hunde-Tunge med smaae blaa Blomster.

(Steen-Vikke, Steen-Brakke, Steen-Hirtz

Lithofpermum * officinale 591. 592 (steen-Bræk med brogede Blade.

Arvenfe 593. Steen-Brække med sort Frøe, Sper-Klinte, Steen-Klinte

Anchufa * officinalis 123. 124 (Oxe-Tunge, Uld-Borrer.

(Oxe-Tunge med hvide Blomster.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Anguflifolia B. †

- Cynogloffum * officinale 247. 248 (Hynde-Tunge, Uld-Borrer.
(Uld-Borrer med hvide Blomster.
- Pulmonaria * officinalis 854. 855 (Lunge-Urt med spattede Blade
(Lunge-Urt med brede Blade.
Angustifolia 856. Lunge-Urt med smale Blade. (552)
- Symphytum * officinale 225. 226 (Stor Consolida, Kulsukker-Brød. Kongesalve-Roed.
(Stor Kongesalve-Roed med hvide Blomster.
- Aperugo procumbens 127. Liggende vild Oxe-Tunge.
(Liden Oxe-Tunge med blaae Blomster.
- Lycopfis arvenfis 125, 126 (Liden Oxe-Tunge med purpur Blomster.
- Echium vulgare 263 – 265. Vild Oxe-Tunge.
- Primula veris * officinalis 1046. 1049 (Koe-Driver, Koe-Drøfvel, Hane Laag, hvid Beronie.
(Koe-Drøfvel med hvide Blomster.
---elator 1047. 1050 (Vilde Koe-Driver uden Lugt
(Koe-Drøfvel med et Blomster i et andet.
---acaulis 1048. † Vilde Koe-Drifver med et Blomster paa hver Stilk.
- Farinola 1051. 1052 (Enge-Stierne, blaae May
Enge.Stierne, blaae May med runde Blade.
- Menyanthes * trifoliata 1013. Bukke-Blade, beeste Klefver.
(Vand-Røllike, hvide Vand-Fioler.
- Hottonia palustris 663. 664 (Vand-Rølliker med rødagtig Blomster.
- Lyfimachia vulgaris 620. Fredløs, Bast-Art, Due-Urt med guule Blomster.
Thyrsistora 621. Due-Urt med guule Knoppe.
Nemorum 56 † Guul Gaase-Heel, Guul Arfve
Nummularia 727. Penge-Urt, Penge-Blad med guule Blomster.
- Anagallis * arvenfis 55. Gaase-Heel, Rød Arfve, grine ved Dag, grine ved Middag. (553)
- Convolvulus arvenfis 234. 235 (Snerle, Røfve-Læg, vor Frues Serk, smaae Snerrer.
(Snerle med røde Blomster.
- Fepium 232. 233 (Vor Frues-Særk, Stor-Snerle, Snerrer
(Stor Sneerle med Purpur-Blomster.
- Campania rotundifolia 136 – 139. Smaa Klokke.
- Patula 907. Liden vild Rapunzel

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Rapunculus 902 † Gemeen Rapunzel.

Perficifolia 906. Vild Rapunzel med store blaa Blomster.

Trachelium 139. Store vilde Klokker, Halv-Urt.

Glomerata 140. Liden Hals-Urt, vilde Klokker.

Cervicaria 141. Hals-Urt med langagtige Blade.

Thyrfoides 142 † Hals-Urt med Echii Blade.

Phyteuma fpicata 903 † Resrumpes Rapunzel.

Samolus valenandi 60. Lemmike med smaae runde Blade.

Lonicera * Periclymenum 780. Gede-Blod, Skov-Lillie, Løberose.

Alpigena 186 † Smaa vilde Kirsebær.

Verbafeum * Thapfus 1043. Konge-Lius med laadne Blade og hvide Blomster.

Lychnitis 1043. Konge-Lius med laadne Blade og hvide Blomster.

(Konge-Lius, Lyse-Brand.

*nigrum 1044. 1045. (Konge-Lius med hvide Blomster

Blattaria 114 † Møl-Urt med hvide Blomster.

Datura * Stramonium N.

Hyofchamus * niger 509. Bulme So-Bønne, Hønse-Bønne, Fandens Punge, Horsetænder.

Atropa * Belladonna (554)

(Hunde-Bær, beest Søde, bitter Søde

Solanum * Dulcamara 981. 982 (Bitter Søde med hvide Blomster

(Nat-Skade, Sovbær, Svine-Urt, Hunde-Urt

*nigrum 975. 977 Nat-Skade med røde Bær.

Rhamus * catharticus 909. Kars-Bæ-Torn Viger-Torn, Brie-Br-Torn, Brie-Bærs-Træ

*Fangula 27. Tørste-Træ.

Eronyms europæus 298. Benved.

Ribes * rubrum 480. Vide-Rde Ribs, St. Hans Bær

*nirum 481. Soel-Bær.

Hedera Helix 483 – 485 Ved-Bende.

Glaux maritima 401. Stran-Isop med smaae røde Blomster

Digynia.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Afelepias * vincetoxcum 84. Svale-Roed med hvide Blomster.

Herniaria * glabra 820. Pisse-Urt, Bird-Urt

Chenopodium * Bonus Henricus 558. Stolt Hændrik.

Urbicum N.

Rubrum 97. Bred Skovmeld, med tykke Bade, Gaase-Foed.

Album 92. Vild hvidskinnende Meld.

Viride 93. Liden Skov-Meld.

Hybridum 94. Bred Skov-Meld med tyndeBlade.

Glaucum N.

*Vulvari N.

Polyfpermum 116.

Maritimum 540 Liden Salt-Urt med glindsende Frøe.

Hirsutum 541. † Laadne Salt-Urt. (555)

Salfola * Kali 542. Stickende Salt-Urt.

Tragus B. †

Ulmus * campestris 1092. Elme, Elme-Træe.

Gentiana Pneumonanthe 388. Liden Engion med smale Blade.

(Tusen-Gylden, Tusind-Dyder, Jord-Galde
*centaurium 180. 181 (Ager-Porfs med røde Blomster
(Ager-Porfs med hvide Blomster

--- pollicare 182. Den mindste slags Tusind-Gylden, Aurie.

(Liden Canzian
Amarela 389. 390. (Liden Enzian med smaae Hvide-Blomster.

*campeftris 391. Liden Enzian med smaae Purpur-Blomster.

Eryngium * maritimum 294. Strandmands Troe, Mands-Hielp, Hundrede Hoved.

Campeftre 293 † Biergmands Troe.

Hydrocolyte vulgaris 885. Vand Kragetæer, med Navle Urts Blade.

Sanicula * europæa 938. Sanikel.

Bupleurum * rotundisolium 779 † Igiennem Vext.

Tirdylium Anthrifeus 178. Betlers-Luus med smaa Blomster.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

- (Vilde guule Røder, Fugle-Reede, Derre-Urt, Vild Pastinakel.
Daucus * Carota 251. 252 (Derre Urt med purpur Blomster.
Conium maculatum 205. Skarn-Tyde med plettede Stilke, Hunde Kex.
Selmum paluftre 74. Vild Petersilie.
Athaamta Oreofelinum 968. Vilde guule Rødder, som voxer i Enge.
(Biørne Klov
Heracleum Spahondylium 995. 996. (Biørne Klov med smale Blade. (556)
Ligufticum * Levifticum 582. † Loe, Stilk.
Seoticum 75. Strand-Petersilie.
Angelica * Archangelica 63. Angelica, Engelske. Engel Urt. Hr. TEILMAND anseer Archangelica for at være en Colonist.
*fylvefris 65. Vand Angelik
(Vand Petersilie, Vandmerke, med langagtige Blade.
Sium-latifolium 972, 973 (Vand Pastinak med brede Blade.
Nodifloru B.
Sifon inundatum N.
Oenanthe fistulosa 732. Vand Steen-Brek
Erocata 733. Steen-Brek med Kørvel-Blade.
Phellandrium aquaticum 209. Skarn-Tyde, som voxer i Moradser.
Cicuta * virofa 974. Vand Pastinak med smale Blade.
Æthusa Cynapium 208. Skarn-Tyde, som voxer i Moradser.
Scandix Pecten Veneris 948. † Frue Veneris Kam, Jomfrue-Kam
*Cerefolium 184. Tam Kørvel
Anthriscus 718. Vild Kørvel, med hvas Frøe.
(Vild Kørvel med glat Frøe
Chærophyllum Ø fylvefris 717. 206 (Stor Skarn-Tyde med Kandede Stilke
Temulentum 185. Vild Kørvel.
Imperatoria * Oftruthium 525 † Messer-Urt.
Pafineca * fativa 772. Vild Pastinak med brede Blade.
Carum * Carvi 177. Kummen, dansk Kummen. (557)

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Pimpenella*Saxifraga 704. 795. 797 (Stor Qvæse Urt, Steen Breke med en hvid Kost.
(liden Steen Brekke, vild Pimpinelle med brede Blade,
(Bierge Roed.

Apium * graveolens 73. Petersilie, som voxer udi Moratser, Vand merke.

Agopodium Podagraria 64. Vild Angelika, Svalder-Kaal, Svine-Kaal.

Trigynia

Viburnum Opulus 937. Vand-Hyld, Skov-Hyld, Ulkrykke-Træe, Ulverøe, Fugel-Bær

Sambucus * Ebulus 262. Sommer-Hyld, Attik.

*migra 936. Gemeen Hyld, Hylde-Træe.

Alfine media 39. 490. (Middelmaadig Arfve
(Middelmaadig Arfe med bragede Blade.

Tetragnia

Parnaffia palutris 497. Hvid Lever-Urt, Lever-Blomster

Pentagnia.

Statice Armeria 174, 175. liden Bierg Rellike med runde Knoppe.

Limonium 587. Limon Urt.

Linum * cathartieum 45. 590 (liden Arfve med Hør Knopper
(liden vild Hør med hvide Blomster

Radiola 46. den mindste Arfe med Hør Knoppe.

Drofera * rotundi folia 911. Soel Dag, Himmel Dag med runde Blade.

Longifolia N.

Polygnia.

Myofurus minimus 507. Muuse Rumpe. (558)

VI. HEXANDRIA

Monogynia

Narcissus Pseudo Narcissus 719. † Paaske Lilie, guul Narcisse.

Allium Scorodoprafum 22. Bierg Hvide Løg med smale Blade.

Carinatum 21. Bierg Hvide Løg med smale Blade.

Ephærocephalum 23. † Bierg Hvide Løg med runde Hoveder.

Vincale 25. †. Hvide Løg med smale Blade

Oleraceum N.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Urfinum 24. Hvide Løg med brede Blade, Ramse.

Tulipa fylvefris N.

Ornithogalum luteum 760. Fugle-Melk med guule Blomster.

Minimum N.

Anthericum ramofum 790. Ederkop-Urt med smaa hvide Blomster.

Offifragum 87 Been Brud. Hr. TEILMAND forsikre at den her ikke gjør Creaturet nogen saadan Skade, som i Norge tillegges den.

Afparagus * officinalis maritimus 85. Strand Asparris.

Convallaria * majalis 583. 584
(gemeene Lilie Konval, Maymaaneds
(Blomster
(stor Lilie Konval

Veticillata 813. Hvide Roed med smale Blade.

*Polygonatum 812. 814
(Hvide Roed med brede Blade, og
(vellugtendes Blomster, Sminke-Roed.
(Hvid Roed, Verke Urt, Salamonis Signer,
Bukkebær (559)

Bifolia
(liden Lilie Konval, et Blad.
(liden Lilie Konval med tre Blade.

Hyacinthus botryoides 508. † liden Drue Hiacuínth med blaae Blomster.

Acorus * Calamus 14. Calmus, vellugtendes Flæe.

Juncus conglomeratus 535, glat Liuse-Sif.

Effufus 534. Skarp Liuse-Sif

Filiformis N.

Articulatus 442. 443.
(Siv Græs, som voxer I Skoven
(Siv Græs, som voxer i Vand.

Bulbofus 444. et lidet slags Siv Græs.

Bufonius 446. stor tuze Græs.

Pilofus 460. Et lidet slags haaragtig Græs med brede Blade.

(Cyper-Græs med Haar paa.

Campestris 457. 461.
(560) (Haaragtig Græs med Loppe Urts Knoppe (*))

(*) Velbaarne Hr. Capitain TEILMAN, som ved sin meddeelte Flora Cimbrica fra Skads Herret i Riber Stift, haver hiulpet meget Fuldstændigheden af denne Opregnelse, setter til sidst nogle Ord,

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

som formedelst deres Hensigt til Oeconomis Nytte, bør her læses udførligen, nemlig saaledes. ”Foruden de tilforn paa sit Sted, anførte Junci, voxer her endnu paa Marsk Engene, en Juncus, af Indbyggerne kaldet Harrild. Den kand jeg ikke see at findes, enten hos Linnæus, Rajus, Schuchzerus eller J. Bauhinus. Jeg har sendt den til Kiøbenhavn, for at faa nærmere Oplysning, men forgieves. Imidlertid er samme vel den rareste af alle Juncis, ja af de fleeste Græs-Arter. Ingen mig bekiendt udyrket Plante (Lyng alleene undtagen) voxer samlet i saadan Mængde og saadan Godhed, som denne, faa at naar man seer vore Marsk-Enge, hvor den er lavagtig, skulle man tænke, de vare besaaede alleene med denne Juncus. Det er den, som udgiør den største Deel af Mersk-Græsset paa det lave, ligesom hvide Klever, paa det høyer. Naar Høet deraf tørres, seer det sortagtigt ud, saa at man endog langt fra, med Vished kand kiende et Læs Marsk-Høe fra andet Høe. Den maa vel veyres og tørres, førend den bliver indaget, thi ellers brænder den (formedelst sin store Fedme) tilsammen, og som jeg selv har seet, til Kull, dog foruden Lue-Ils, saa vidt jeg veed. Til at foere med, er denne Art overmaade god; thi Creaturet bliver der af lige saa feed som af Havre eller andet reent Korn. Dette vide Oxen-Kiøbere, som derfor ey ere saa villige til at kiøbe paa de Gaarde, hvor der fores med dette Høe, thi de frygte at Studene ey have saaet Korn, skiønt de see dem at være feede. Men om Sommeren naar de faaer dem paa deres Græs ere de vel tilfreds. ” Saa vidt Hr. TEILMAND, hvis ord burde tiene til Eftertanke om en videre Forplantelse af denne ypperlige og os særdeles tilhørende Græs-Art, paa de Steder, hvor Grundens Liighed synes at kunde tilraade et Forsøg.

Peplis Portula 47. Arfve, som voxer i Moratser med vild Timians-Blade, Vand-Portulak.

Trigynia.

Rumex maritimus 561. Rød Strand Skreppe.

Crifpus 556 Spitz Skreppe med krusede Blade.

(rød Skreppe, guul Skreppe, Rhabur.

Acutus 554. 555

(Rhabur med smale Blade.

*acetofa 9. gemeene Syre, Suur Kaal.

(spitse Syrer. Smaa Syrer.

Acetofella 10. 11.

(det mindste slags Syrer.

Triglochin paluftre N.

Maritimum 445. Strand-Siv-Græs.

Polygynia.

(Vand Veybred mede bredee Blade, (

Gotberaad.

Alisma Plantago 807. (saymbol trekant) 808

(Gotberaad smale Blade.

Natans B (561)

Rauneuloides B.

VII. HEPTANDRIA.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Monogynia

Trientalis europæa 861. 862 (Stor Vinter-Grøn med Hønse-Bids Blomster
(Liden Vinter-Grøn med Hønse-Bids
(Blomster

VIII. OCTANDRIA.

Monogynia

Epilobium angustifolium 630. Due Urt med lange Frøe-Huse og Pile Blade.

Hirfutum 622. 623. (Laaden Due Urt med langagtige Frøe Huse.
(Laaden Due Urt med smaae Blomster.

Montanum 625. stor glat Due Urt med langagtige Frøe Huse.

Tetragonum 627, 628. † (liden glat Due Urt.
(liden glat Due Urt med hvide blomster.

Palustre 629. glat Due Urt med smale Blade.

Vaccinium * myrtillus 1086. Blaae-Bær med langagtige kerfvede Blade.

Uliginofum 1087. 1088 (Bølle-Bær, Bøller. Tørres og bruges i Mad.
(Bøller med runde Blade.

*Vitis idæa 1090. Tyttebær, Krøsingbær, Krøsing. Paa Hedemarkerne i stor Mængde.

Oxycocos 1090. Trane-Bær

Erfica-Vulgaris 284 285. (Lav Liung
(Lav Liung med hvide Blomster. (562)

Tetralix 288. smuke Liung med mange Spidser.

Daphne * Mezereum B.

Trigynia

Polygonom * Biftorta 113. †. Slange Urt.

Amphibium 788. 833. 834. (Pileurt med glinsende blade.
(flydende Veybred med Pile Blade.
(flydende Veybred med brede glindsende
(Blade

(bitter Pile Urt, Vand Peber med røde
Blomster

*Hydropiper 785. 786 (Vand Peber med hvide Blomster.

Perficcaria 783. 784, (plettede Pile Urt, Loppe Urt
(Pile Urt foruden Plette.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

*aviculare 815 – 817. Veye Græs, hundrede Knuder, Hønse Græs.

Convolvulus 236. Snerle med trekantede Frøe.

Tetragynia.

Paris* quadrifolia 978. 980. et Bær, Ulfs Bær, Fire Blad, Ule-Blod.

Adoxa Mofshatellina 876. Desmerurt, Desmerknop.

Elatine Hydropiper N.

IX ENNEANDRIA.

Hexagynia

Butomus umbellatus 533. Sif med rødagtige Blomster.

X DECANDRIA

Monogynia.

Monotropa Hypopithys 736. stor Slange Tunge med spidse Blade.

Lendum paluftre B.

Andromeda polifolia 212. Vild Rosmarin. (563)

Arbutus * uva urfi 1089. Meelbær, paa Hedemarkerne.

Pyrola * rotundifolia 859. Vinter Grøn, Vinter Lilie.

Minor B.

Fecunda 860. Vinter Grøn med spidse Blade.

Digynia

Chrylofplenium alternifolium 941. guul Steen Brek.

Saxifraga * granulate 940. Hvid Steen Brek

Tridactylites 771. Mægle-Urt.

Selerantus annuus 818. Tand-Urt, Kaavel.

Perennis 819. Tand-Urt med Hvide Blomster. Tegn til slet Grund.

Saponaria * officinalis 939. †. Gemeen Sæbe Urt.

Dianthus Armeria 164. Vild Kost-Negliken.

Deltoids 165. Vild Negliken med smale Blade.

Plumarius 168. † vellugtendes Græs-Negliken med purpur Blomster.

Trigynia.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Cuenbalus baccifer 33. † opklyfvende Arfve

Beben 614, Skum Neglike.

Silene natans 615. Laaden Tierre-Urt.

Armeria 619. Tierre Urt med brede Blade og røde Blomster.

Stellaria nemorum 35. meget høy Arfve.

Holoftea 171, 172. (Øyen-Trøst, Græs med store Blomster.
(stor Øyen-Trøst Græs som voxer udi Enge.

Graminea 173. Øyen-Trøst Græs med smaae Blomster. (564)

--- Δ : tica 44. 48. (Arfve med lange Blade.
(Arfe som voxer paa fugtige Steder

Arenaria peploides 50. Strand Arfve med mange Stilke.

Rubra 992. 993 (knæe Græs med purpur Blomster.
(Strand Knæe Græs.

Pentagynia.

Sedum * Telephium 1000 St. Hans Urt, tyk Blad, Kræft-Urt. I Sandet ved Haf-Siden.

Album B.

*acre 956. liden Sten Urt, Blade løs, Helle Knop

Fexangulate N.

Oxalis* Acetofella 1010. 1011. (Gøde Mad, Suur Klefver
(Suur Klefver med purpur Blomster

Cornieulata 1012. † hornede Gode Mad.

Agroftema Githago 613. Klinte Nogle Provintzer, saasom Skads-Herret: ere aldeles frie for dette Ukrud efter Hr. Teilmands Beretning.

Lychnis chalcedonica 607 bram guule Spring Levenker med enkelte Blomster.

Flos cuculi 169 170. (Hofmod med enkelte røde Blomster.
(Græs-Neglike med hvide enkelte Blomster.

Vifcaria 616 – 618. Tierre-Urt, Beeg-Urt.

Dioica 608-612. Laaden Vild Neglike

Cerastium vulgatum N.

Femidecandrum 36. Liden laaden Arfve.

Arvenfe B. (565)

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Aqvaticum 29. 37. 38 (Vand-Arfve.
(stor Arfve, Hønse Bid.
(den største Arfve med Natiskade Blade.

Spargula arvensis 991. Knæ Græs.

Nodofa. 51. knodrede Strand-Arfve.

XI. DODECANDRIA.

Monogynia.

Afrarum Salicaria 631. Katte-Urt med purpur Blomster

Digynia

Agrimonia * europa 17. Agermaane, Katte-Stiert, Svine-Rumpe.

Trigynia.

Refeda Luteola 606. Bau, Svine-Rumpe.

Euphorbia Peplus 297. Skade-Melk, Fugle-Melk, Vorte-Urt, Farve-Urt.

*heliofopia 296. Trolde-Kones-Melk, Ulve-Melk, Fandens-Melk.

Dodecagynia

Semper vivum * tectorum 957. stor Huus-Løg.

XII. ICOSANDRIA.

Monogynia.

Prunus Padus 183. Heggebær, vilde Kirsebær.

*spinosa 851. liden slaaen Torn.

Digynia.

Cratæus Aria 987. Axel Bær, Borringsholms Rosiner.

*oxyacantha 766. Hage-Torn, Hafn-Torn

Trigynia (566)

Sorbus * Aucuparia 986 Røn, Rønne-Træe.

Pentagynia.

Mefpilus Cotoneafter N.

Pyrus * Malus 637. 638 (Store Skou-Æble.
(Smaae Skou-Æble.

(Bierge-Mandel, Salte-Kneppe med enkelte Blomster, rød
(Sten-Brek, Bønder-Muskat.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

- Spiæra * Filipendula 309. 310 (Bønder-Muskat med dobbelte Blomster.
(Mød-Urt, Gede-Skæg
*Ulmaria 103. 104 (Mød-Urt med runde Blomster.
Polygynia.
- Rofa eleganteria 912. Engel-Torn, vellugtende Vild-Rose.
*canina 913. Vilde-Roser, Hyfven-Torn, Hunderoser.
Spinofisfima 914 Vellugtendes Vild-Rose med hvide Blomster.
(Hind-Bær, Hind-Bær-Riis med rød frugt.
Rubus * idæus 921. 922 (Hiind-Bær med hviid Frugt.
Cæfius 920. Blaae-Bær, Kor-Bær.
Fruticofus 919. Brame-Bær, Biørne-Bær
Faxatilis 194. Frue-Bær
*Chamæmorus 195. Molte-Bær, Multi-Bær.
- Fragaria * vefca 328 Jord-Bær, Jordbær-Riis,
Potentilla * Anferina 845. Stor-Røllike, Sølv-Urt, Gaase-Urt.
Rupeftris 868. †. Nakke-Bær
Opaca 866. †. Laaden Fem-Fingers-Urt med guule Blomsater.
Argentea 867. Fem-Fingers-Urt med graae Blade, Bierg Fem-Fingers Urt. (567)
Verna 865. Liden Fem-Fingers Urt med gule Blomster.
Reptans 864. Stor Fem-Fingers Urt, Femblad.
Norvegica 1020. Klever med Jorbær-Blade
- Tormentilla * erecta 1008. Tormentille, Blod-Urt, Blod.Roed, Rødme.
Geum * urbanum 159. Benedict-Urt, Neglike-Roed.
Rivale 160 – 163. Benedict-Urt, som voxer ved Vand.
Comarum palustre 869. Stor Fem.Fingers Urt, som voxer i Moratser,
- XIII. POLYANDRIA
- Monogynia*
- Actæa spieta 13. Drue-Munke, Christophers-Urt. Faare-Lorte.
Chelidonium * majus 196. Stor Svale-Urt, stor Chelidonia.
Glaucium 767. †. Valdmue med lange Frøe-Huse.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Papaver Argemone 78. Det lille slags vilde Valdmue.

Rhæas 768. Vild-Valmue, Korn-Rose.

Dubium 769. Gemeene Valdmue.

Nymphæa * lutea 731. Stor Aakande med guule Blomster, Kierlinge-Kruus.

Alba 728. Stor Aakande med hvide Blomster, Søde-Blommer.

Tilia * europæa 1007. Lind, Linde-Træe.

Cistus Helianthemum 487. Jord Vedbende med hvide Blomster.

Trigynia.

Delphinium Consolidæ 229 – 234. Ridder-Spore, Hane-Sporre, blaae Hane-Fod.

Aconitum Napellus 42. Den mindste Vand-Arfve.

Pentagynia. (568)

Aquilegia * vulgaris 76. Vild Akkeley med blaae Blomster

Hexagynia.

Stratiotes Aloides 28. Vand Aloe.

Polygnia.

Annemone * Hepatica 1028. 1032. Eddel-Klefver.

Vernalis 858. Veyer-Urt med hvide Blomster.

*Pulfatilla 857. Blaae Veyer-Urt, blaae Koe-Bieldel, blaa Oxe-Ørn.

(Hvide Ved, smaae hvide Kragetæer.

*nemorofa 870. 871. 874.

(Kragetæer med dobbelte Blomster.

(Kragetæer med Purpur-Blomster.

(Hvide Ved med bleg gule Blomster.

Ranunculoides 872. 873

(Hvide Ved med gule Blomster.

Thalictrum minus 1004. Liden Knep i Panden som voxer ved Stranden.

Flavum 1003. Kneo i Panden med brede Blade.

Simplex B.

(Frøernes Peber, liden gul Hane-Foed med
(lange Blade

Ranunculus * Flammula 890. 891.

(Vand-Hane-Foed med kervede Blade.

Reptans 888. Krybendes Hane-Foed med enkelte guule Blomster.

Lingva 889. Stor gul Hane-Foed med lange Blade.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

*Ficaria 197. Liden Svale-Urt, liden Chelidonia.

Auricomus B.

Sceleratus 883. Skarp Hane-Foed, Vand-Merke, Pugge-Peber. (569)

Bulbofus 879. 880
(Kragetæer med runde Røder.
(Hane-Foed med runde Røder og svovelgule
Blomster

Repens 878. Laaden Krage-Tæer.

Polyanthemos N.

Acris 877. 884
(Kragetæer, Hane-Foed, Smørleger, Smørurt
(Hane-Foed med smaae dobbelte gule
Blomster

Arvenfis 882. † Kragetæer med pigede Frøe-Huse.

Hederaceus 894. † Vand Hane-Foed med vedbende Blade.

Aqvatis 893. 895. 665-667
(Hvid Vand-Kragetæer med runde og
haaragtige Blade.
(Haaragtig Vand-Hane-Foed.
(Vand-Røllike.

Trollius europæus 886. Enge-Blomme, Kabeleye.

(Smør-Urt, Kabeleye, Enge-Blomme, Koe-
Blomme.
(Enge-Blomme med dobbelte Blomster.

Caltha palustris 134. 135.

XIV. DIDYNAMIA.

Gymnospermia.

Ajunga * pyramidalis 227. 228
(Ædeæ Bund-Urt med blaae Blomster
(Ædel Bund-Urt med Kiød-farvede Blomster.

Reptans B. †

Teuerium * Scordium 950. Skordium, Løgs-Urt, Fiske-Mund.

(Stor Katte-Mynthe, Siisen-Brandt, Katte-
Foed, Katte-Urt, Katte-Glæde.
(Stor Katte-Mynthe med brogede Blade.

Nepeta * Cataria 655. 656

Betonica * officinalis 109. Betonie med Purpur-Blomster.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Annua hirsuta. 969. †. Laaden Lid-Urt. (570)

Mentha spieta virridis 651. 652 †. (Mynthe med smalle Blade.
(Vild Spitz-Mynthe.

Aqvatica 653. Stor Horse-Mynthe, Korn-Mynthe, Vild-Poley med Purpur-Blomster.

*Pulegium 853. †. Vand Poley.

Glechoma * hederacea 486-489. Jord-Vedbende.

Arvenfis 970. Liden Lid-Urt.

Lanium * album 546. Blind Nelde, døv Nelde med hvide Blomster.

Ourpureum 548 – 550. Stinkende døv Nelde.

Amplexicaule 551. Katte-Øyne, smaae døve Nelder

Galeopfis Ladanum 1099 – 1102. Hampe-Nelde.

(Hampe-Nelde, hvid Døf-Nelde med gule
(Blomster

Tetrahit 1097. 1098 (Hampe-Nelde med hvide Blomster.

Galeobdolon 547. Døf-Nelde, Død-Nelde med gule Blomster.

Stachys fylvatica 552. Stor stinkende Døv-Nelde.

Paluftris 996. Brun Marru.

Ballota nigra 640. Sort ildelugtende Marurt, sort Rubike.

Marrubium * vulgare 641. Blinde Nelde, hvid Rubike, Marrube.

Leonurus * cardiaca 639, Hierte-Span, Sey-Urt.

Clinopodium * vulgare 213 Døve Nelde med vild Meyrans-Blade.

Origanum * Vulgare 758. 759 (Vild Meyran, Tost, Konning.
(Vild Meyran med hvide Blomster.

Thymus * Sepyllum 960 – 965. (Vild Timian, vor Frues Senge-Halm.

Acinos 214. Vild Basilikon. (571)

Scutellaria galericulata 634. Blaa Stierne-Urt, Feber-Urt, liden Fredløs.

Prunella * vulgaris 246 – 249. Hunde Tunge.

Angiospermia.

Rhinanthus Crifta galli 773. Hane-Kam, Raffel.

Euphrasia * officinalis 301. 303 Øyne-Trøst.

(Rød Øyne-Trøst.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Odontices 304. 305 (Enge Øyne-Trøst med hvide Blomster.

Melampyrum criftatum 647. Guul Koe-Hvede med smalle Blade.

Arvenfe 644. Koe-Hvede med blaae Toppe.

Nemorofum 645. Koe-Hvede med blaae Toppe.

Pratense 646. Guul Koe-Hvede med brede Blade.

Lathræa fqvameria 764. Stor Tand-Urt.

Pedicularis paluftris 778. Stor Luuse-Urt, Enge-Trold, Enge-Kius, Trold-Urt.

(Liden Luus-Urt med Purpur-Blomster.

Fylvatica 776. 777.

(Liden Luus-Urt med hvide Blomster.

Antirrhinum * Linaria 588. Gemeen Hør-Urt, vild Hør, vild Torske-Mund.

Minus 70. Den mindste Løve-Mund, Torske-Flab.

*orontium 69. Vild Løve-Mund, vild Torske-Flab med Purpur-Blomster.

Scrophularia * nodofa 951. Stor Brun-Roed, Skov-Roed, Orm-Urt.

Aqvatica 962. †. Stor Vand-Brun-Roed.

Limofella aqvatica B.

XV. TETRADYNAMIA (572)

Siliculofa.

Myagrurn fativum 715. Gier, Vild-Hør

Paniculatum 716. Gier med smaa runde Frøe-Huse.

Draba verna 130. Liden Hyrde-Taske med aflange Frøe-Huse, Geslinge-Blomster.

Lepidium fativum B.

Thlafpi arvenfe 1005. Penge-Urt-

Campestre 1006. Stor Penge-Urt med graae Blade.

(hyrde-Taske med indskaarne Blade

*Burfa Paftoris 128. 129.

(Hyrde-Taske med heele Blade, Takse-Urt,
(Punge-Urt.

Cochlearia * officinalis 216. Stor Strand Skee-Urt, Skørbugs-Urt.

Danica 218, Liden Stand-Skee-Urt med ret Stilk.

Grænlandica 217. Liden krybendes Strand-Skee-Urt.

(Krybende Krage-Foed, Svine-Karse.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Coronopus 54. 726 (vild-Korse med smale Blade.

*Armoracia 896. Gemeen Peberoed

Iberis nudicaulis 725. Sten-Karse.

Lunaria annua B.

Siliqvofa

Dentaria bulbifera 255.

Cardamine impatiens 722. Enge-Karse, med smaae Blomster.

(Vild-Karse, Enge-Karse, Gøge-Blomster

*pratensis 720. 721. (Enge-Karse med dobbelte Blomster.

Amara 724. Vand-Karse, Vater-Karse

Sifymbrium * Nafturtium aqvaticum 723. liggendes Vand-Karse.

Fylvestre 291. †. Liden Vild-Karse med smaae guule Blomster (573)

Amphibium 896-898. Vand-Peberoed.

Arenofum B. †.

*Sophia 985. Bardbiren-Forstand.

Eryfimum * officinale 295. Vild-Senip, Veg-Senip.

Barbarea 290. Vinter-Karse. St. Barbaræ-Urt.

*Alliaria 20. Gasle-Kaal, Hvide-Løgs-Urt.

Cherinanthoides 714. Gier med lange Frøe-Huse.

(Himmel-Sprekker, Himmel-spretter.

Hesperis matronalis 1082. 1083 †.

(Purpur-Damaskes-Blomster

(Himmel-sprekker med hvide Blomster.

Arabis alpina 260. Tørkiste Karse med hvide Blomster.

Thaliana 131.

Turritis glabra 119. Vild-Kaal med blaae Byekis-Blade.

Hurfuta 118. Vild-Kaal med heele og laadne Blade.

Brasfica campestris 120. Vild-Kaal med guule Blomster.

Sinapis arvensis 900. Agger.Kaal med guule Blomster. Kidik et mægtigt og skadeligt Ukrudt i Agerne.

*nigra 971. Gemeen Sinep.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Raphanus Raphanistrum 901. Agger-Kaale med hvide Blomster.

Bunias Cakile 292. Strand-Karse.

XVI. MONADELPHIA.

Decandria

Geranium cicutarium 399. Liden Storke-Næb med skare tydes Blade.

Macrorhizon 397 †. Vellugtendes Storke-Næb. (574)

Fylvatium 392. Storke-Næb, Trane-Hals

Pratense 396. Trane-Hals, Storke-Næb.

Paluftre B. †.

Robertianum 400. Stinkende Storke-Næb.

Diffectum 395. Due-Foed med kløftede Blade.

Rotundifolium 394. Storke-Næb, Due-Foed med Kat-Oste-Blade.

Fangvineum 393. Storke-Næb med store røde Blomster.

Polyandria.

Althæa * officinalis 53. †. Althee, dobbelt Kat-Ost, Ibisk.

Malva rotundifolia 636. Liden Kat-Ost.

*fylveftris 635. Stoer Kat-Ost, Katte-Stoel.

Alcea 18. Høst-Kat-Ost, Katte-Stoel.

Alcea 18. Høst-Kat-Ost, St. Simons-Urt.

XVII. DIADELPHIA.

Hexandria.

(Stor Huul-Urt, Huul-Roed, rød Hane-Kam.

Fumaria bulbosa 341. 342

(Stor Huul-Roed med hvide Blomster.

---folida 343. Liden trindrodet Jord-Røg, hvis Roed ikke er huul.

**officinalis 340. Jord Røg

Octandria.

Polygala vulgaris 810. Liden Kaars-Blomster, Melk-Urt.

Decandria.

Spartium feoparium 383. Gril, Gysvet.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Genifta * tinctoria 384. Gule-Vis (575)

Pilofa 385. Liden laaden Gryl.

Germanica 386 †. Gril med Pige og spidse Blade.

Ononis * fpinofa 66 – 68. Krage-Torn.

Antyllis Vulneraria 602. Hare-Kløver, Katte-Kløver

Pifum maritimum B.

Ororbus*vernus 765. Muus-Erter med Purpur-Blomster.

Lathyrus Aphaca 1065. †. Vikker med gule Blomster og liden Snerles-Blade

Tuberosus 571. †. Jord-Nødder, heele Nødder.

Pratenfis 570. Vilde Erter med gule Blomster.

Fylvefris 568. Store vilde Erter med smale Blade.

Latifolius 569. Store vilde Erter med brede Blade.

(Stor Skov-vikke

Vicia dumetorum 1059. 1061

(stor Skov-Vikke med kødfarvede Blomster.

Fylvativa 1062. stor Skov vikke med mange smaa Blomster.

Cracca 1063. liden Skov-Vikke med mange smaae Blomster, Fugle-Vikke.

Fativa 77. stor Fugle Ert med Vikke med hvide Blomster.

Latyroides 1069. meget smaae Bierge-Vikker.

Fepium B.

Ervum hirtutum 1066. smaa Korn-Vikker med glatte Beller.

Tetrefpermun 1067.

Coronilla vatia B. †.

Ornithopus perpuffillus 761. †.

Ornithopus perpuffillus 761. †. Liden Fugle-Fod. (576)

(Frue Spegel med smaae blaae Blomster)Hedyfarum

Onobrychis 734. 735. †.

(Frue Spegel med hvide Blomster

Afragalus glycyphyllus 4022. vild Lakrits.

Arenarius 404. vild Bierge-Lakrits med purpur Blomster.

(Amur, Steenklever.

Trifolium Melilotus * officinal 648. 649.

(Amur med hvide Blomster

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Hybridum B.

*Repens 1015. Klever-Blad med hvide Blomster.

Pratense 1014. Klever-Blad med Purpur Blomster.

Arvense 1026, Harefoed, Trivelse, Harerumpe, Hareklever

Montanum 1023. Stor Bierge-Klever med hvide Blomster.

Fpumofutu 1027. †. Klever med Blærer.

Fragiferum B.

A grarium 1017. Humble Klefver

(Stor Bierge-Klefver med Purpur Blomster

Medium 1022. 1024. †.

(Purpur Bierge-Klever med snubbede Blade.

Lotus maritima 598. stor Sten-Klever med langagtige Frøe Huse

(kierlinge-Tænder, Krageklør

Corniculata 599. 600.

(liden Sten-Klever med smale Blade.

Medicago falcata 1021. gule Klever med krogede Frøe-Huse.

Lupulina 1016. guul enge Klever.

XVIII. POLYADELPHIA.

Polyandria.

Hypericum quadrangulum 517. Jord-Humble med firkantede Stilke. (577)

*perforatum 510. St. Hans Urt. Jord-Humble, Hypericon.

Blod Blomster.

Humifullum 512. liggendes Jord-Humble.

Hirfutum 515. glat Jord-Humble

Pulchrum 511. liden Jord-Humble.

XIX SYNGENESIA

Polygamia Æqualis.

Tragopogon * pratense 1009. Giede-Skæg med guule Blomster.

Scorzonera * humilis 954. SlangeMyrder med smale Blade.

Purpurea 955 †. Slange-Myrder med smale Blade.

Pieris hieracioides 202. stor Jern-Urt med guule Blomster og hvasse Blade.

Sonchus arvensis N.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

- (Svine-Tizel, Hare-Kaal, Svine-Dild med heele Blade.
- Oleraccus 983. 984 (Svine-Dild med indskaarne Blade.
- Lactuca virofa 543 †. Vild stinkende Lactuk.
- Prenanthes muralis 544. vild Lactuk
- Leontodon * Taxacum 253. Løve-Tand, Præste-Krone, Munke-Hoved, Hare-Kaal.
- Autumnale 499. St. Peters Urt.
- Hieracium * Pilofella 791. Laaden Muus-Øre.
- Auricula 792. Muusøre, some r ikkun lidet laadne.
- Præmorsum 501. stor Hogs-Urt med brede Blade.
- Murorum B.
- Fabaudum 502. stor Høgs-Urt med brede takkede Blade. (578)
- Umbellatum 503. stor Høgs-Urt med smale Blade.
- (stor Jern-Urt med guule Blade
- Crepis tectorum 204. 498 (stor Høgs-Urt med smale Blade.
- Biennis 203. stor hvas Jern-Urt.
- Hyoferis minima 506. liden Høgs-Urt med brede Blade.
- Hypochæris maculata 500 stor plettede Høgs-Urt med store gule Blomster.
- Lapfana commmunis 553. Hare-Kaal med smaae gule Blomster.
- Cichorium * Intybus 198-201. stor >Jern-Urt.
- Arctium * Lappa 562-566. stgor Skreppe.
- (Engelskiær med heele Blade.
- Serratula tinctoria 966. 967. (Engelskiær, med indskaarne Blade.
- Arvenfis 157. Tisel, som voxer ibalnt Havre.
- Carduus lanceolatus 152. Titsel med Blade, som en Hellebaard.
- Acanthoides 155. Enge-Titsel, med mange Knoppe.
- Crifpus 154. gemene Titsel, som voxer i Moratser.
- *marianus 150. †. Mariæ Titsel, Sempertinæ Urt.
- Heterophyllus 148. Titsel med Hals-Urts Blade.
- Acaulis 153. Titsel uden Stilke.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Cnicus oleraceus 146. Enge Titsel med brede Blade.

Onopordon Acanthium 151. hvid laaden Titsel.

Carline vulgaris 215. Vild Safran.

Bidens tripartite 144. Brønssel med kløftede Blade.

Cernua 145. Brønssel med store guule Blomster. (579)

(Floks-Urt, Hiorte-Klefver med purpur
Blomster

Eupatorium * cannabinum 299, 300

(Hiorte-Klefver med hvide Blomster.

Polygamia Superslua.

Tanacetum * vulgare 998. Reinfand, Orne-Krud.

Artemisia campestris I. vild Abrød, Bynke med smale Blade, Sten-Bynke

Maritima 5. Strand Malurt med smale Blade, vild Cyores.

(gennem Malurt

*Abfinthium 2. 3.

(gemeen Malurt med spittede Blade.

(stor Bynke med purpur Blomster, og Stilk, graae Bone.

Vulgaris 79. 80.

Med blege Blomster og Stilke.

Cærulefeens 4. †. Strand Malurt med brede Blade.

Gnaphalium * dioicum 409. 414. Evigheds Blomster.

Luteo-album 997? †. Gule Evigheds Blomster.

*arenarium 491. Evigheds Blomster med gule Knopper. Rein Blommer.

Uliginofum 408. liden Muse-Urt med sorte Blomster.

Conyza squarrosa 219. †. Torden-Urt. Trold-Urt.

Erigeron aere 229. Blaae Trold-Urt.

Tuffilago * Farfara 1037. Heste-Hou, Følle-Foed.

*Petafites 789. Pestilens Urt. Stor Haf-Urt.

Senecio vulgaris 958. Tosil, Kaars-Urt.

Vifcofus 959. Stor Tosil, Kaars-Urt.

Jacobæa 523. St. Jacobs Urt (580)

Paludofus 221. Trols-Urt med Holz-Urts Blade.

After Tripolium 1033 – 1035. Strand Stiern-Urt.

Solodago* virga aurea 1084. Gyldem Band-Urt, ædel rund Krut.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Inula* Helenium 490. St. Ellens-Roed, Hals Urt.

Oculus Chrifle 222. †. Laaden Trolld-Urt.

Britannica 90 guul laadne Stiern-Urt med store Blomster.

*Dyfenteria 89. Bierge Stiern-Urt med store Blomster.

Pulicaria 224. liden Trols-Urt.

Falicina 88. guul Stierne-Urt.

Arnica * montana 259. Voldvarleye, Guld-Blomme. Stærk.Mands Urt.

Belis * perennis 105. Gaase-Urt, Yusind Fryder, Tusind Dyder.

Chrysanthemum Leucanthemum 106 stor Gaase-Urt, Oxe-Øye.

(Onde Urter, Fattigmandstrusel, Aggerurt.

Fegetum 107. 108. (Onde Ureter med indskaarne Blade. (*))

(*) Denne siges, ved fremmet Heste-Foer at være forrige Seculo her indført, og først at have udbredet sig i Svenborgs Egn. See Oeconomiske Magazin Tom. III.

Matriearia * Chamomilla 188. gemeen Kameel-Blomster, Melfar-Urter.

Inodora 189. Kameel-Blomser udem lugt.

(Strand-Kameel med enkelte Blomster.

-- Marit 191. 192. (graa Kameel med store Blomster.

Anthemisarvenfis 193. graae Kameel med store Blomster:

*Cotula 190. Ildelugtendes eller stinkendes Kameel-Blomster, Gaase-Dild.

Achillea * Ptarmica 852. vild Betram, hvid Regn-Fan med enkelte Blomster. (581)

*Millefolium 659-662. Rølliker.

Polygamia Frustranea

Othonna paluftris 220. Vand Trolld-Urt med indskaarne Blade.

Filago pyramidata 405. stor Muse-Urt.

Montana 406. liden Muse-Urt.

Monogamia

Jafione montana 905. Rapuntzel med Skaburts-Blomster.

Viola hirta 1080. Fioler med smaae aske farvede Blomster.

*odorata 1070. Marts.Fioler, blaae Fioler.

(vilde Marts Fioler

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Canica 1088. 1089 (smaa Hunde-Fioler.

(Bollebær med runde Blade.

Tricolor 1088. 1089 (Meelbær.

Mirabilis 1072. Mars Fioler med røde Blomster.

Impatiens * noli tangere. 102. Spring-Urt, Spring Korn, Mødoms-Urt, Uroe. (582)

XX. GYNANDRIA:

Diandria.

Orchis bifolia 757. hvid Gøgs-Urt-

(Hun Gøgs-Urt.

*Morio 747, 748, (hun Gøgs-Urt med hvide Blomster.

(stor Gøgs-Urt med plettede Blade

Mafcula 745. 746. (stor Gøgs-Urt uden Pletter.

Militaris 742 – 744 Gøgs Urt, Hunde-Nosser.

Latifolia 749. Guds Haand med brede Blade,

Maculata 750 Haand med plettede Blade.

Conopsea 751. Guds Haand med langagtige røde blomster.

Satyrium viride 752. Guds Haand med grønne Blomster

Albidum 754. Guds Haand med smaae hvide Blomster

Ophrys Nidus avis 741 bruun Gøgs Urt.

Ovata 740 stor Tobald.

Monorchis 755. liden vellugtende Gøgs-Urt, Sygs-Urt, Sygs-Knap, Honnings-Urt.

(vild Nysse-Roed, med hvide Blomster

Serapias Hellehorine 492. 493. (vild Nysse-Roed med kiødfarvede Blomster.

(vild Nysse-Roed med brede Blade.

Longifol 495. 496 (vild Nysse-Roed med smale Blade.

Cypripedium Calceolus 494. vild Nysse-Roed med brede Blade og rundagtige Blomster.

Polyandria.

Arum * maculatum 81. dansk Ingefærd, Arum, Munke-Svants.

Calla palustris 261. Vand-Ingefærd (583)

Zosteria marina 330. gemeen Tang-Bendeler.

XXI: MONOECIA.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Monandria.

Zanicellia paluftris 843. græsagtig flydende Veybred

Diandria

Lemna trifulea 574. stor Aande-Mad.

Minor B.

Polyrrhiza 573. Aande-Mad.

Triandria.

Typha latifolia 103 stor Don-Hammer, Donne Mors Kølle.

Angusti folia 1039. lidenm Donne Mors Kølle.

Sparganium erectum 988.989. (Pindsvin Knoppe med Grene
(Pindsvin Knoppe uden Grene.

Natans 990. smaae Pindsvin Knoppe.

Carex leporina N.

Flava 462. Mose-Græs med pigede Knoppe.

Pfeudo-Cyperus 454. Cyper-Græs med korte henhende Knoppe.

Acuta 450. stor Cyper-Gres.

Vefiearia 452. smal Cyper Græs

Tetrandria.

Betula * albe 110. 111. (Gemeen Brik, Birketræe.
(Hege Birk.

Nana 112? liden lav Birk

Alnus 26. Elle4træe, Ell

Urtica urens 1095. 1096 (liden Ædder-Nelde
(liden Brend-Nelde med spattede Blade.

(584) (stor Brende-Nelde.

*dioica 1093. 1094. (stor Brende-Nelde med spattede Blade.

Pentandria.

Xanthium * stumarium 567. liden Skreppe, Betlers Luus, Gaase Skreppe.

Amaranthus Albus 115. †.

Polyandria.

Ceratophyllum demerfum 707. Hornet Vand-Mus.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Myhophyllum fpicatum 669. Vand-Røllike med Blade som Penne-Fædre.

Verticillatum 671. Vand-Røllike med smaae røde Knoppe.

Sagittaria fagitti folia 925. 926. (stor Piil-Urt med brede Blade.
(stor Piil-Urt med smale Blade.

Poterium * fangviforba 793. †. Liden laaden Pimpinelle.

Qvercus * Robur 863. Eeg, Eege-Træ

Fagus * fylvatica 306. Bøg.

Carpinus Betulus 158. Aunbøg.

(Hassel med smaae langagtig og rundagtige
(Frukt

Corylus * Avellana 241- 242. (Hassel med spettede Blade.

Syngenafia.

Bryonia * alba 122. Hunde-Bær, Galle-Bær, valske Rove.

XXII. DIOECIA.

Diondria.

Saklix fragilis 929. Skiør Piil, som lader sig letteligen Bryde.

Purpurea 928 rød sey Piil.

Arenaria 932. lau Pile_træ med graae Blade. (585)

Incubacea 935. liden Piil.

Caprea 934. Vintræe med runde og brede Blade.

Viminalis 930. Vin-Træe, Viin, Vand-Piil

Cinerea 931. Land Pile-Træe med brede Blade.

*alba 927. Gemeen skiør Piil, Pile-Træe.

Triandria.

Empetrum nigrum 209, Kragetæer

Tetrandria

Vifcum album 1085. Fugle-Liim, Mistel med hvide Bær.

Hippophaë Rhamnoides 908. Hiorte-Torn med gule Blade.

Myrica * Gale 910 Prs.

Canabis fativa mas 143. †. Galder Hamp.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Pentandria

Humulus * lupulus 604. 605 (Humble
(Vild-Humble.

Octandria.

Populus alba N.

Tremula 829, 830. (Bever Asp, Asp
(Laubefver Ask.

*nigra B.

Enneandria.

Mercurialis * perennis 657. 658. (Han-Bingel, Bingel-Urt.
(Hun-Bingel.

Hydrocharis Morfus ranæ 729. 730. (Liden Aakande med hvide Blomster
(Det mindste Slags Aakande (med hvide
Blomster.

Monadelpia. (586)

Juniperus * communis 537. Eenebær-Træe.

Taxus baccata 999. Norsk Idenholt, Barlin.

XXIII. POLYDAMIA.

Monoecia.

Holcus lanatus 420. Laadet Græs.

Parietaria * officinalis 770. †. Muur-Krut, Dag og Nat, St. Peders Urt.

Atriplex portulacoides 482. Strand-Portulak.

Hortenfis rubr. 91. Rød Melde.

Laciniata 99. Strand-Meld med brede Blade.

(Skov Meld med Vey-Græs-Blade.

Patula 95. 98.

(Skov-Meld med smaa Blade.

Littoralis 100. Strand-Meld med smale Blade.

Pedunculata N.

Acer Pseudo-Platanus 6. Vald-Birk, Naur, Løn

Campeftre 8. Det lille Slags Naur.

Dioecia

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Fraxinus * excelsior 329. Aske-Træe, Ask- Eske-Træe.

XXIV. CRYPTOGAMIA.

Filices

- Eqvifetum fylvaticum 277. 278. (Skov Heste-rumpe med smale Børster
(Skov Heste-rumpe med Hoveder og smale
(Børster.
(Heste-rumpe med mange Børster, Stude-
(Knæ
*arvenfe 274. 279, 28. (Skov-Heste-rumpe med meget lange Børster.
(Liden Heste-rumpe med Hoveder og uden
Børster (587)
- Fluviatile 275. Heste-rumpe, som voxer i Vand med lange Børster.
- Limofum 281. Heste-rumpe uden Børster.
- Hyemale 273. 283 (Stor Heste-rumpe, Stude-Knæe.
(Skov-Græs
- Ophioglossum * vulgatum 736 – 739. Stor Slange-Tunge med spidse Blade.
- Osmunda * Lunaria 603. Maane-Rude.
- Regalis 315. Stor-Bregne, som voxer i Tøre-Moser.
- Struthiopteris 316.
- Spicant 597. Liden Milt-Urt
- Pteris aquilina 315. Bregne, fast Ørn, Keyser-Vaabn.
- Afplenium * Scolopendrium 589. Hiorte-Tunge.
- *Ruta muraria 925. Muur-Rude. Steen-Rude.
- Polypodium * vulgare 821. Engelfoed, Eegenregne.
- *Felix mas 317. Han-Bregne uden Grene
- Drtopteris 325. Enge-Bregne.
- Musci.*
- Lycopodium * clavatum 694. Jord Mus, Ulve-Foed.
- Alpinum B.
- Spagnum palustre 713. Hvid Mus, som voxer i Moratser.
- Fontinalis antipyreticum 326. Vand-Mus med brede Blade.
- Minor 437. †. Vand-Mus med smale Blade.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

(Stor Jomfrue-Haar, Frue-Haar, Guld-Haar.

Polytrichum * commune 823. 824

(Middelmaadig Jomfrue-Haar.

Mnium ferpyllifolium punctum 827. Jomfrue-Haar med brede Blade,

Guld-Haar med runde Blade (588)

--- cufpidat 818. Tand-Urt Kaavel.

Bryum argentium 703. Fløyelmuus, som voxer paa gamle Tage.

Hypnum complanatum 685. Bregne-Muus, som voxer paa Træer.

Proliferum 702. Stenbregne Muus.

Algæ.

Marchantia polymorpha 575-578. Lever-Urt.

Lichen paritinus 684. Gul-Muus, som voxer paa Træer, som en Skorpe.

(Lunde-Urt, som voxer paa Træer.

*pulmonarius 580. 581.

(Grøn Lunge-Urt, som voxer paa Træer.

Caperatus 701. †. Lunde-Muus, som voxer paa Steen, hvid Steenmuus.

*caninus 700. Lungemuus, Lunge-Urt, aske-farvet Lunge-Urt.

Pyxidatus 692. Mus skabt som en Kalk eller bæger.

Rangiferius 691. Greenagtig Mus med røde Knoppe.

Hirtus 682. Graa Træe-Mus som Haar.

Floridus 681. Træemuus med runde Vrikker.

Chara vulgaris 282. Stinkende Heste-Rumpe

Tremella Noftoc. N.

Auricola N.

Fucus ferratus 335. Stor Strand-Klefver med taggedede Blade.

Veficulofus 333. Strand-Klefver, fattig Mands Tarm.

Ceranoides 338. Strand-Klefver med faae Blærer.

Infartus 334. Liden Strand-Klefver med brede Blade.

Nodofus 337. Dstrand-Klefver med smaae Knuder

Filiqvofus 336. Strand-Klefver med langagtige Frøe-huse. (589)

Faccharinus 332. Stor Strand-Klefver.

Faftigiatus 339. Horned Strand-Klefver.

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

Filum 331. Strand-Rokke-Snorer, Fiol-Strange.

Uæva Lactuca 712. Bred, grøn Strand.Muus, Strand-Lactuk

Conferva reticulata 706. Silke Vand-Muus, skabt som et lidet Garn.

Ægagropila B.

Fungi

Agaricus Chantarellus 363. Liden guul Svamp, skabt som en trakt

Mufcarius 364. Svamp eller Padde-Hat, hvormed Fluer kand forgives eller dræbes.

Georgii 355. Padde-Hat, Puge-Hat, Nisse-Pugesd-Hat

Phallus impudicus 365. Underlig Svamp.

Peziza lentifera 374. Smaa Svamp som bær Frøe.

Lycoperdon * Bovifta 369. Stor Ulfve-Fus.

Saavidt D. Holms Flora Danica med noget lidet Tillæg, samt danske Navne. Dersom Forsynet havde bestemt denne vores berømmelige Landsmand længere Liv, da kunde ogsaa fra hans Haand, efter offentlig givet Løftet, været at vente en fuldstændig Bygning, anlagt efter samme Grund-Rids, saasom han tillige med sin Collega i de Botaniske Anstalter, Hr. D. Øeder, af vores Allenaadigste Konge var befaleet at udarbejde en fuldstændig og med Kaaber-Stykker oplyst Floram Danicam. **Flora Danica Øederi.** Et Arbeyd, hvis Fuldførelse, ved velbemældte Doct. Øeders Fliid snart kand ventes, og af Efterkommere med første Taknemmelighed, bør optegnes blandt saa mange fleere og store Beviser paa vores nu regierende Allenaadigste Kong Friderich V. Lands-Faderlige Omsorg, for sine Undersatters Velfærd. Til den Ende (590) haver Allerhøystbemældte Deres Kongelig Majestæt ladet Hr. Doct. Øeder, saasom en berømmelig Botanicus, først gjøre en Reyse til Holland, Engelland og Frankerig, for at erkynde sig om og udsøge af hine Nationers Botaniske Hauge-Anstalter, det allertieneligste og beste til Efterfølgelse hos os. Dernæst er foretagen en Reyse i deres Kongelig Majestæts egne Lande, særdeles i Norge, og nu efterhaanden i de Danske og Tydske Provintzer. Frugten heraf bliver det under Hænder havende store, fuldstændige og prægtige Arbeyd, ved Navn FLORA DANICA, hvis forløber vi allerede have seet, og deraf sluttet, hvor meget vi kunde haabe i den Materie af en Mand, som tilstaaes at være, i sin Videnskab, én af de Største P. S. Dette ypperlige Arbeyds første Part haver nyelig forladt Pressen.

Om de Danske Urter og Væxters Tilstrækkelighed i medicinsk Brug haver vor store OL. BORRICHIUS længe siden aflagt det troværdige Vidnesbyrd, at, endskiønt de Rige have den Fordeel at kunne lade hente langt fra, hvad dem lyster; saa har dog Naturen ikke nægtet de Øvrige alt hvad de behøve, og hvor med de kunde være forsynte ligesaa vel her, som i de varmere Lande (*latin) Særdeles kand dette siges om adskillige antifcorbutica eller saadanne Væxter, som den forsynlige Natur beskikker til at fordrive de Skiørbugs-Bædster, hvilke Landets Luft og (591) Almuens Spise meest føre med sig, maatte man saa sandt kiende og ordentligen bruge disse naturlige Fordeele.

Flora Danica D. G. Pauli. I den af D. SIMON PAULI paa Høylovlig Kong FRIDERIC III. Befaling, udgivne ældre Flora Danica, som efter sin Tiid, fortienner sin Roes, og derfor ikke bør

II. Bog. VIII. Cap. Om alle slags Korn-Sæd ec.

Erik Pontoppidan, Den Danske Atlas Tomus I 2. Bog, 1769

glemmes, finder man nogle Urter og Væxter af det Slags, som vde det foransatte Ord Dansk, synes at give tilkiende, de Bare Dannemark, frem for andre tilhørende, hvorfor jeg ogsaa vil nævne dem: Saasom Danske sorte Kirsebær 41. Dansk Ingefær 171. Dansk Slange-Myrder 357. ec. Saavidt allehaande Dannemark egentligen tilhørende Træers, Urters og andre Væxter Oeconimiske Brug angaaer, haver en Studiofus Medicinæ, navnlig LOHAN PAULI nyeligen udgivet et Skrift, under den Titul: Dansk oconomisk Urte-Bog, hvor i en Deel vilde Væxter og Urter beskrives, og deres Nytte vises, sammedraget af JOHAN PAULI Kiøbenhavn 1761. Denne Bog ønskede jeg i alle Landsmænds Hænder, da dens Indhold er indrettet til daglig Brug og Nytte: særdeles behager mig den korte men tilstrækkelige og med nyere saavelsom ældre Skribenteres Tilstemmelse, given Efterretning om de Danske Skoug-Træer samt deres Tillæg og Forplantelse.

Hauge-Træer. I vore Hauger og Plante-Skoler voxe alle de Frugt-Tæer, som i Tydskland ere bekiendte: visse Sorter, som ere uindførte i de sildigere Tider, give vel ikke altid saa fuldkommen modne Frugter, som i de varmere Lande, saasom Aprocoser, Persiker, Figen, Mandler, Viindruer ec. Men af allehaande Æbler, Pærer, Qveder, Mispler (591) Kirsebær, Blommer, Valnøder, Castanier, Morbær findes her god Forraad, hvor man legger sig derefter.

Om Skovens Tilvæxt ved Fredning-Sæd, Plantelse og Opelskelse, saasom en meget vigtig Huusholdnings-Artike, læses mange Afhandlinger og Anviisninger i de adskillige Bind af Dannemarks og Norges Oeconomiske Magazin. Om de Danske Skove i Almindelighed, og hvor de beste findes, er allerede givet nogen Efterretning i det Capitel om den danske Grund.

